

DEFINICE METADATOVÝCH FORMÁTŮ

9. prosince 2025

2025

Dokument verze 0.1

Definice metadatových formátů pro digitalizaci dílčích jednotek fondu

- Kartotéční lístky
- Výstřižky

Obsah

OBSAH	2
1 POPIS STANDARDU	3
1.1 Účel standardu	3
1.2 Zodpovědnost	3
1.3 Dohoda mezi dodavatelem dat a zadavatelem	4
1.4 Popis a verze použitých standardů a identifikátorů	4
1.5 Definice pojmů	6
2 VÝSTUPY DIGITALIZACE	7
3 GRANULARITA METADATOVÉHO ZÁZNAMU	8
4 IDENTIFIKÁTORY	9
5 STRUKTURA SIP BALÍČKU	10
5.1 soubor info.xml	11
5.2 složka mastercopy	12
5.3 složka usercopy	12
5.4 složka alto	12
5.5 složka txt	12
5.6 složka amdsec	12
5.7 soubor mets.xml	13
5.8 soubor MD5	14
5.9 složka catalog_entry	14
6 NÁZVOVÁ KONVENCE SLOŽEK A SOUBORŮ	15
7 METADATA	17
7.1 Kořenový element hlavního METS záznamu	17
7.2 METS hlavička <metsHdr>	17
7.3 METS část <dmdSec> – Bibliografická metadata – MODS a Dublin Core	18
7.3.1 Pole MODS a DC pro kolekci	21
7.3.2 Pole MODS a DC pro složku	27
7.3.3 Pole MODS a DC pro jednotku fondu	33
7.3.4 Pole MODS a DC pro jednotlivou stranu	42
7.4 METS část <amdSec> – Technická a administrativní metadata – formáty MIX a PREMIS	44
7.5 METS část <fileSec>	44
7.6 METS část <structMap> – Strukturální metadata	44
7.6.1 <structMap> hlavního záznamu METS	44
7.6.2 <structMap> vedlejšího záznamu METS (amd_mets.xml)	46
7.7 METS část <structLink> – Výčet stran	47
7.7.1 Výčet stran bez popisu složek	47
7.8 OCR (ALTO XML a TXT OCR)	47
8 AUTORSKOPRÁVNÍ METADATA	47
HISTORIE VERZÍ	48

1 Popis standardu

1.1 Účel standardu

Definice metadatových formátů (dále DMF) slouží jako předpis pro výsledek procesu digitalizace v digitalizačních projektech v ČR. Slouží jako jednotný formát pro paměťové instituce, které chtějí svá data dlouhodobě archivovat v některém ze systémů dlouhodobé archivace využívajících Standard NDK.

Pro koho není určen? DMF není určena pro malé lokální digitalizační aktivity, které mají jako jediný účel zpřístupnění dokumentů pro omezený okruh uživatelů. Ty si z ní mohou brát inspiraci, ale nemusí ji do důsledku dodržet, pokud nemají v plánu dlouhodobé uložení takto vytvořených dat.

Definice jednotlivých pojmů se v těchto pravidlech pouze okrajově opírají o knihovnickou a archivářskou terminologii, a jsou formulovány pro potřeby tohoto předpisu. Dílčí jednotky fondu zde zahrnují dokumenty nevydané, často listinného charakteru, tematicky uspořádané, **kteřé nelze popsat dle jiné specifikace**. V této specifikaci jsou blíže definovány typy dílčích jednotek fondu¹ – „výstřižek“, „soubor výstřižků“, „soubor kartotéčních lístků“.

Přesto, že zpracování tohoto typu dokumentů neupravují specifická katalogizační pravidla, počítá definice s možností, že dále zmíněné úrovně kolekce, složky či jednotky fondu mohou být zpracovány ve formátu MARC 21. V tom případě je možné na příslušné úrovni využít mapování v relevantních elementech. V případě neexistence katalogizačního záznamu se počítá s ručním popisem na všech úrovních.

1.2 Zodpovědnost

Za DMF, její správnost a rozvoj, je zodpovědná Národní knihovna ČR. Kontaktním oddělením je [Odbor novodobých digitálních sbírek](#), resp. [Oddělení standardů digitálních sbírek](#) (<https://standards.ndk.cz/>). S doplňujícími dotazy lze kontaktovat oddělení pro standardy na emailu metadata.ndk@nkp.cz. Pro hlášení chyb, dotazy nebo návrhy na rozšíření standardů lze také využít https://github.com/NLCR/Standard_NDK.

Standard vznikl ve spolupráci s Městskou knihovnou v Praze (digitalizace@mlp.cz).

¹ „Samostatně vytvářená, signovaná a uchovávaná část knihovního fondu.“ (ŠNÝDR, Mirko. Dílčí fond. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha: Národní knihovna ČR, 2003– [cit. 2025-09-24]. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000753&local_base=KTD).

1.3 Dohoda mezi dodavatelem dat a zadavatelem

DMF definuje podobu dat a metadat vyrobených dodavatelem a slouží jednak jako závazný dokument pro zadání digitalizace a jednak pro kontrolu dodaných dat. Tento dokument **neřeší** níže uvedené podrobnosti dodávky dat. Požadavky definuje zadávající instituce a ošetřuje s dodavatelem dat smlouvou.

- **granularita záznamů** – zadavatel si musí určit, zda je s ohledem na uspořádání dokumentů potřeba využít při metadatovém popisu úroveň Složka (DIRECTORY). Zadavatel také určuje, jaká základní intelektuální entita (jednotka fondu) bude v popisu použita (tj. výstřížek, soubor výstřížků nebo soubor kartotéčních lístků)
- **podrobnosti skenování** – např. použité rozlišení (300 PPI nebo více)
- **podrobnosti o bibliografických metadatech** – zadavatel obvykle může poskytnout dodavateli bibliografická metadata v MARC 21, potom záleží na domluvě, zda chce metadata pro digitální dokumenty dále obohacovat, co vše konvertovat apod.
- **způsob předání dat** (FTP, externí disky, zabalené jako ZIP/nezabalené apod.)

1.4 Popis a verze použitých standardů a identifikátorů

V této verzi specifikace budou použity následující verze standardů:

Standard	Verze	Odkaz na webové stránky standardu
METS	verze 1.11	http://www.loc.gov/standards/mets/
MODS	verze 3.8	http://www.loc.gov/standards/mods/
Dublin Core	verze 1.1	http://dublincore.org/documents/dces/
MIX	verze 2.0	http://www.loc.gov/standards/mix
PREMIS	verze 2.2	http://www.loc.gov/standards/premis/
ALTO	verze 2.0 verze 4.4	http://www.loc.gov/standards/alto/
CopyrightMD	verze 0.91	https://cdlib.org/wp-content/uploads/2019/01/copyrightMD_user_guidelines.pdf

Pro převod metadat ke kolekci, složce či jednotce fondu (pokud takové záznamy existují) z MARC 21 resp. MARCXML do MODS lze využít a dle potřeb knihovny upravit oficiální mapování a konverzní šablonu ze stránek <http://www.loc.gov/standards/mods/mods-conversions.html>.

Pro vytváření metadat ve formátu Dublin Core lze využít a dle potřeb knihovny upravit oficiální mapování a konverzní šablonu z formátu MODS ze stránek <http://www.loc.gov/standards/mods/mods-conversions.html>.

V této verzi specifikace mohou být použity následující identifikátory:

UUID	http://www.ietf.org/rfc/rfc4122.txt	
ČČNB	http://www.caslin.cz/caslin/spoluprace/sluzby-souborneho-katalogu-cr/cislo-cnb-v-sk-cr	identifikátor entity tak jak odpovídá katalogizačnímu záznamu v bázi ČNB
URN:NBN	http://resolver.nkp.cz	
ISBN	https://www.nkp.cz/o-knihovne/organizacni-struktura/odd-mezinarodnich-agentur-ceska-narodni-agentura-isbn-a-ismn	pro titul monografického dokumentu a pro soubor monografických dokumentů, které mají pouze jeden souborný záznam
ISMN	https://www.nkp.cz/o-knihovne/organizacni-struktura/odd-mezinarodnich-agentur-ceska-narodni-agentura-isbn-a-ismn	podobně jako ISBN, ale pro hudebniny
ISSN	https://www.techlib.cz/cs/2844-ceske-narodni-stredisko-issn	osmimístný číselný kód, kterým se jednoznačně identifikují názvy periodik
Další identifikátory	je možné použít další standardizovaný identifikátor jako např. RFID, čárový kód atp.; v případě nejasností kontaktujte Oddělení standardů digitálních sbírek	

Povinné předpoklady

- veškerá metadata musí pro zápis používat kódování **UTF-8**
- velikost písmen v názvech souborů a složek – **všechna malá**

Další doporučení

- úpravy obrazu, které vedou ke změně rozměrů obrazu, rozlišení apod., se musí dělat před tím, než se vytvoří OCR, tj. budou se dělat zpravidla na TIFF souborech
- je nutné zachovat velikost obrazu uživatelských a archivních kopií stejnou (počet pixelů, rozlišení) tak, aby ALTO XML odpovídalo OCR
- jako výchozí SW pro vytváření souborů JPEG2000 se bude používat Kakadu

Význam pole „Povinnost“

Pole „povinnost“ uvádí, zda je plnění jednotlivých elementů povinné, doporučené nebo volitelné. Může nabývat následujících hodnot:

- **M – mandatory** (povinně plnit – element je součástí každého záznamu)
- **MA – mandatory if available** (povinně plnit, pokud je to možné, pokud lze apod.)
- **R – recommended** (plnění hodnot elementu je doporučeno, není ovšem povinné)
- **RA – recommended if available** (doporučeno, pokud lze plnit)
- **O – optional** (plnění hodnot elementu je zcela dle konkrétních potřeb)

1.5 Definice pojmů

- **UC** = user copy = uživatelská kopie
- **MC** = master copy = archivní kopie
- **PS** = původní sken = obrazový soubor vzniklý při digitalizaci, který se po zpracování (ořez, narovnání apod.) maže a dále se neukládá
- **základní intelektuální entita** – ve workflow digitalizace a následně i v LTP systému = **jedna dílčí jednotka fondu; tj. jeden výstřížek** či **soubor výstřížků** nebo jeden **soubor kartotéčních lístků**
- **balíček** = složka s definovaným názvem a obsahem
- **PSP balíček** (Producer Submission Package) – balíček dat a metadat, který přichází od producenta dat (tedy např. z workflow digitalizace); po ověření, že odpovídá předepsaným požadavkům pro archivaci a zpřístupnění, se z balíčku stává SIP balíček
- **SIP balíček** (Submission Information Package) – balíček dat a metadat v podobě, ve které je akceptovatelný pro LTP systém nebo pro aplikaci zpřístupnění; balíček bude obsahovat kompletní intelektuální entitu, tj. jedno číslo periodického dokumentu ; obvykle vzniká z PSP balíčku po konverzích a kontrolách dat a metadat
- **výstřížek** = vystřižená nebo vytržená část fyzického dokumentu, která může obsahovat 1–n fyzických stran (např. článek z jednoho zdroje)
- **soubor výstřížků** = soubor výstřížků, které spolu logicky souvisí a jsou organizované v jednom celku; může být popsán jedním bibliografickým záznamem (např. výstřížky nalepené na jednotlivých listech, krabice výstřížků); tento předpis se nevyužije v případě výstřížkové knihy
- **soubor kartotéčních lístků** = soubor lístků organizovaných v kartotéce podle předem stanovených zásad, tvořící jednu samostatnou část fondu; může obsahovat 1–n fyzických stran
- **složka** = tematický celek (kontejner), který může představovat například soubor výstřížků fyzicky nalepených na listech papíru nebo jiné fyzické zařazení dle tématu (např. nadepsaná obálka); může mít vlastní bibliografický záznam

2 Výstupy digitalizace

1. Archivní kopie (1 MC pro každou stránku)
 - minimální rozlišení je 300 PPI a více, v plné barvě a ve formátu bezztrátový JPEG2000
 - barevná hloubka pro tyto dokumenty bude z důvodu urychlení produkce fixně nastavena na 24 bitů, barva (RGB)
2. Uživatelské kopie (1 UC pro každou vzniklou MC, tedy stránku)
 - uživatelská kopie se ukládá ve ztrátovém formátu JPEG2000
3. OCR – [ALTO XML](#) soubor pro každou stránku
 - účelem je převést veškeré zdigitalizované textové informace, přestože mohou být v menšině proti obrazovým
4. OCR [TXT soubor](#) – pro možnost stáhnout si jen text dokumentu (tam kde kvalita OCR je odpovídající), vyhledávání/indexace
5. Metadata
 - 5.1 bibliografická metadata – [MODS a DC](#)
 - 5.2 strukturální metadata – [METS](#)
Obrazové soubory UC jsou pouze součástí strukturální mapy [<structMap>](#) a [<fileSec>](#). Součástí SIP balíčku jsou obrazy UC ve složce [usercopy]
 - 5.3 technická metadata – [MIX](#), [PREMIS](#)
METS nebude obsahovat technická metadata pro UC, jen pro MC.
 - 5.4 administrativní metadata – [PREMIS](#), [METS](#), [copyrightMD](#)
6. Kontrolní metadatové soubory ([s kontrolními součty](#) a [údaji o vzniku dat](#) apod.)

3 Granularita metadatového záznamu

1) Kolekce (UNITCOLLECTION) – sbírka výstřížků nebo kartotéčních lístků (**povinná úroveň**); tematické řazení kolekce a jejích částí lze řešit zejména v rámci digitální knihovny, na úrovni metadatového záznamu může být vyjádřeno např. jmenným a věcným popisem (element <subject>)

2) Složka (DIRECTORY) – úroveň je možné použít pro specifickou tematickou skupinu (např. obálku); využití je vhodné, pokud existuje katalogizační záznam pro skupinu menších jednotek; o použití úrovně složky rozhoduje zadavatel digitalizace (**nepovinná úroveň**)

3. Jednotka fondu (UNIT) – základní intelektuální entitou je dílčí jednotka fondu (**povinná úroveň**); pro potřeby popisu jsou definovány jednotky fondu:

- **výstřížek (clipping)** – jeden výstřížek složený z jedné nebo více stran
- **soubor výstřížků (clippingIndex)** – skupina obsahově či tematicky souvisejících výstřížků; maximální velikost souboru by neměla přesáhnout počet stran odpovídající přibližně jedné monografické publikaci (při počtu nad 1500 výstřížků je vhodné se poradit s [oddělením standardů](#))
- **soubor kartotéčních lístků (cardIndex)** – skupina obsahově či tematicky souvisejících lístků; maximální velikost souboru by neměla přesáhnout počet stran odpovídající přibližně jedné monografické publikaci (při počtu nad 1500 lístků je vhodné se poradit s [oddělením standardů](#))
- zadavatel digitalizace rozhoduje, která konkrétní jednotka fondu bude pro popis použita
- pro každou jednotku fondu vznikne jeden metadatový popis (= METS záznam)
- METS záznam musí obsahovat údaje o nadřazené entitě (tj. kolekci)
- jednotky mohou být součástí jak ukončené, tak živé kolekce (tj. může být nadále průběžně doplňována), samotná jednotka musí být ukončená (tj. výstřížek, soubor výstřížků či soubor kartotéčních lístků se nebude dále doplňovat)

4. Strana (PAGE) – jedna nebo více stran jednotky (**povinná úroveň**)

4 Identifikátory

Producent dat musí dogenerovat do balíčku dle této specifikace:

- **identifikátor UUID** musí být přidělen ke každé úrovni bibliografických metadat (nenachází se v bibliografickém záznamu v knihovním katalogu)
- **URN:NBN** pro úroveň základní intelektuální entity, které bude přidělováno během digitalizace
 - syntax URN:NBN musí odpovídat specifikaci identifikátoru URN:NBN jak je definován NK ČR v [Metodice pro přidělování a správu životního cyklu unikátních persistentních identifikátorů digitálních dokumentů podle standardu URN:NBN](#) (např. urn:nbn:cz:nk-12345a pro výstupy z projektu NDK); dle metodiky registrovat jako typ dokumentu s hodnotou "OTHER"

Identifikátory pro úroveň kolekce (UNITCOLLECTION)

1. **UUID** (vygeneruje dodavatel) – **povinné**
2. Jiný identifikátor – lze využít různé identifikátory, které nějakým způsobem propojí digitální záznam s fyzickou jednotkou – např. **čárový kód**, **systémové číslo** nebo **pole 001** z knihovního katalogu atd. (podrobnější info v [kapitole 7.3.1](#) – MODS a DC)

Identifikátory pro úroveň složky (DIRECTORY)

1. **UUID** (vygeneruje dodavatel) – **povinné** v případě použití úrovně
2. Jiný identifikátor

Identifikátory pro úroveň jednotky fondu (UNIT)

1. **UUID** (vygeneruje dodavatel) – **povinné**
2. **URN:NBN** (bude přiděleno aplikací „Resolver URN:NBN“) – **povinné**
3. Jiný identifikátor

Identifikátory pro úroveň strany (PAGE)

- **UUID** (vygeneruje dodavatel) – **povinné**

Kromě platných identifikátorů lze do popisných metadat zaznamenávat i ty již neplatné či nahrazené. **Neplatné identifikátory nelze ze zápisu MODS přepisovat také do zápisu v Dublin Core**, jelikož v tomto případě nelze odlišit platné od neplatných.

Příklad v rozdílném zápisu validního a nevalidního identifikátoru v MODS:

```
<mods:identifier type="ccnb">cnb000529747</mods:identifier>
<mods:identifier invalid="yes" type="ccnb">cnb000390254</mods:identifier>
```

5 Struktura SIP balíčku

Souborová struktura SIP balíčku

SLOŽKA>	OBSAHUJE>>	OBSAHUJE>>>
Jednotka fondu	info.xml	popis obsahu balíčku
	mastercopy (složka)	obrazy JPEG 2000 bezztrátový (nebo jiný formát podporovaný LTP úložištěm NK ČR)
	usercopy (složka)	obrazy JPEG 2000 ztrátový
	alto (složka)	soubory alto.xml pro každou stranu
	txt (složka)	soubory ocr.txt pro každou stranu
	amdsec (složka)	amd_mets.xml pro každou stranu
	mets.xml	hlavní mets obsahující popisná metadata
	soubor.md5	kontrolní součet balíčku
	catalog_entry (složka)	katalogizační záznam ve formátu marcxml v samostatné složce

Technická a administrativní metadata nesmí být obsažena v hlavním METS záznamu. Každá stránka musí mít technická a administrativní metadata ve svém vlastním souboru s METS záznamem (amd_mets.xml).

SIP balíček = 1 adresář pro jednu dílčí jednotku fondu.

Hlavní složka SIP balíčku obsahuje následující složky a soubory:

5.1 soubor info.xml

Soubor info.xml musí obsahovat každý SIP balíček, budou zde velmi krátce zaznamenány údaje o jeho vzniku. Soubor info vždy musí v itemlistu odkazovat sám na sebe.

Aktuální verze XML schématu pro soubor info.xml je k nalezení na stránkách NDK.

Element	Atributy	Popis	Povinnost
<info>		kořenový element INFO záznamu	M
x<created>		časový údaj o vzniku balíčku ve formátu ISO 8601 na úroveň vteřin	M
x<metadataversion>		verze metadatové specifikace, podle které byl balíček zpracován - povolené hodnoty: 0.1	M
x<packageid>		název kořenového adresáře balíčku viz kapitola 6	M
x<mainmets>		název hlavního METS souboru včetně přípony	M
x<validation>		výstup validačního nástroje	MA
	version	verze validačního nástroje (při použití komplexního validátoru NDK stačí jen verze, v případě použití jiného validačního nástroje zde vyplnit i jeho název)	M
		výstup validačního nástroje (např. OK; Valid)	R
x<titleid>		identifikátory titulu – soupis všech možných identifikátorů kolekce (viz <i>type</i>), které jsou přiděleny v MODS na úrovni UNITCOLLECTION - element se opakuje pro každý identifikátor	M
	type	- povinná hodnota: uuid - další možná hodnota: jiný interní identifikátor kolekce	M
		identifikátor	M
x<collection>		údaje o větším celku (projektu), pokud do některého balíček patří	R
x<institution>		název instituce, která je zadavatelem digitalizace – např. pokud je dodavatelem externí firma	R
x<creator>		tvůrce balíčku – kód instituce (firmy), která balíček vytvořila	M
x<size>		velikost balíčku v kB – bez souboru info.xml	M

x<itemlist>		obsahuje seznam všech souborů v balíčku vč. souborů v podadresářích a souboru info.xml	M
	itemtotal	celkový počet souborů	M
xx<item>		obsahuje cestu k jednomu souboru ve tvaru: \typsouboru\typsouboru_nazev souboru.přípona nebo /typsouboru/typsouboru_nazev souboru.přípona např. „\txt\txt_nk-00027x_0001.txt“ - element je opakován podle nutnosti – tj. dle počtu souborů	M
x<checksum>		odkaz na soubor s MD5 a jeho MD5 kontrolní součet	M
	type	bude vždy "md5"	M
	checksum	kontrolní součet souboru – použít stejný algoritmus jako byl použit v MD5 souboru	M
		odkaz na samotný soubor MD5	M
x<note>		poznámka	O

5.2 složka mastercopy

Složka s master kopiemi, obsahuje archivní kopie souborů např. ve formátu JPEG2000 v bezztrátové kompresi, 1 soubor = 1 stránka, tj. obsahuje všechny naskenované stránky patřící k jednotce fondu.

5.3 složka usercopy

Složka s uživatelskými kopiemi, pro každou naskenovanou stránku jednotky fondu obsahuje jeden soubor např. ve formátu JPEG2000 se ztrátovou kompresí.

5.4 složka alto

Obsahuje ke každé stránce 1 ALTO XML soubor, tj. tolik ALTO XML souborů, kolik je stránek patřících k jedné jednotce fondu.

5.5 složka txt

Obsahuje ke každé stránce 1 OCR soubor jako čistý text. Tj. tolik OCR.TXT souborů, kolik je stránek jedné jednotky fondu.

5.6 složka amdsec

Složka s technickými metadaty – **musí obsahovat pro každou naskenovanou stránku jednotky fondu 1 METS soubor (amd_mets.xml)**. Každý METS soubor amd_mets.xml obsahuje následující části METS formátu:

amdSec – administrativní metadata – obsahuje části:

- technická metadata **techMD**, která:
 - ve formátu **PREMIS Object** popisují vlastnosti:
 - archivní kopie
 - ALTO XML
 - původního souboru, ze kterého vznikly archivní kopie např. soubory TIFF
 - případné jiné reprezentace stránky
 - ve formátu **MIX** popisují vlastnosti:
 - archivní kopie (veškeré generace archivních kopií)
 - případné jiné reprezentace stránky
- metadata o provenienci digitálních objektů **digiprovMD** – obsahuje části
 - **PREMIS Event**
 - **PREMIS Agent**
- **fileSec** – sekce s odkazy na soubory – povinná část METS záznamu – v případě tohoto METS záznamu pro jednu stránku, který vzniká primárně k zachycení technických a administrativních metadat bude odkazovat na soubory, které jsou s tou konkrétní stránkou spojeny, tj. archivní kopie, ALTO XML a OCR TXT
- **structMap** – povinná část METS záznamu. Pouze fyzická strukturální mapa. Bude ukazovat strukturu souborů k dané stránce jednotky fondu, tj. opět archivní kopie, ALTO XML a OCR TXT
- **copyrightMD** – autorskoprávní metadata je možné definovat i pro jednotlivé stránky. Možnosti a pravidla dědičnosti jsou uvedeny v příslušné kapitole (kapitola 8 – Autorskoprávní metadata); **nepovinné**

5.7 soubor mets.xml

Další částí SIP balíčku je hlavní METS dokument. Hlavní METS záznam tedy obsahuje následující sekce, jejichž pořadí je třeba dodržovat:

- **dmdSec** – bibliografická metadata k jednotce fondu včetně popisu nadřazených entit (tj. kolekce a složky, pokud existuje). Hlavním formátem musí být MODS, nutná je i přítomnost zkráceného záznamu v Dublin Core
- **amdSec** – autorskoprávní metadata k jednotce fondu popisují, zda nebo kdy může být dílo zveřejněno. Tato metadata **nejsou povinná**. Formátem bude copyrightMD
- **fileSec** – hlavní část s linky na všechny digitální objekty (archivní kopie, ALTO XML a OCR TXT), které se váží k jedné jednotce fondu. Obsahuje také linky na administrativní metadata AMD_METS.xml do složky [amdsec]
- **structMap** – strukturální mapa pro celý dokument, tj. pro jednu jednotku fondu. Obsahuje:
 - logickou část – vyjadřuje logickou strukturu jednotky fondu s odkazy na ALTO XML
 - fyzickou část – obsahující informace o všech reprezentacích konkrétní stránky (archivní kopie, ALTO XML, OCR TXT a amd_mets.xml)
- **structLink** – výčet stran jednotlivých úrovní na základě přidání vazeb mezi logickou a fyzickou strukturou

5.8 soubor MD5

Poslední částí SIP balíčku je soubor s kontrolními součty. SIP balíček musí obsahovat jeden soubor .md5. Tento soubor .md5 musí obsahovat kontrolní součet pro každý soubor obsažený v SIP balíčku (kromě info.xml a .md5 souboru samotného).

Obsah souboru je definován následující gramatikou ve formátu ABNF²

SOUBOR	= *RADEK
RADEK	= HODNOTA-MD5 MEZERA NAZEV-SOUBORU KONEC-RADKU
HODNOTA-MD5	= 32HEXDIG
MEZERA	= " " / TAB
NAZEV-SOUBORU	= *SEGMENT
KONEC-RADKU	= (CR LF) / LF
SEGMENT	= PATH-SEP FILENAME-CHARS
PATH-SEP	= "/" / "\"
TAB	= %x09
CR	= %x0D
LF	= %x0A
FILENAME-CHAR	= ALPHA / DIGIT / "." / "_" / "-"
FILENAME-CHARS	= 1*FILENAME-CHAR

kde sémantika je následující:

- HODNOTA-MD5 – produkce tohoto pravidla reprezentuje výsledek výpočtu MD5 hashovací funkce, do které vstupuje obsah souboru označeného jménem souboru NAZEV-SOUBORU
- NAZEV-SOUBORU – produkce pravidla tvoří jméno souboru ve formě absolutní cesty v hierarchické struktuře balíku SIP. Cesta je absolutní vůči kořenové složce SIP balíčku

5.9 složka catalog_entry

Složka obsahuje dokument ve formátu *.xml, ve kterém je vložen původní katalogizační záznam jednotky fondu, transformovaný do formátu marcxml. Tato složka není povinná.

² <http://tools.ietf.org/html/rfc4234>

6 Názvová konvence složek a souborů

Pojmenování SIP balíčku

- každý SIP balíček přicházející z digitalizace musí obsahovat pouze jedinou intelektuální entitu (jednu jednotku fondu)
- název balíčku **musí vycházet** z identifikátoru této entity, tj. URN:NBN nebo UUID
- každá jednotka fondu musí mít svůj jednoznačný identifikátor, tím pádem pak každý SIP balíček a každý soubor v něm má vlastní jednoznačný identifikátor díky využití prefixů
- názvy nesmí obsahovat mezery a diakritiku, doporučený oddělovač je podtržítka, případně spojovník (dle syntaxe identifikátorů URN:NBN a UUID)
- pokud je přiděleno více identifikátorů pro různé úrovně, za rozhodující se považuje identifikátor přidělený pro úroveň reprezentující intelektuální entitu
 1. V případě URN:NBN se do názvu balíčku převezme celá druhá část identifikátoru za urn:nbn:cz (např. z *urn:nbn:cz:osa001-0001kl* vznikne název balíčku *osa001-0001kl*).
 2. V případě převzetí názvu z UUID se převezme celá část identifikátoru za prefixem uuid (tj. z *uuid:21d5eff0-d9aa-11de-a7ba-000d606f5dc6* vznikne název balíčku *21d5eff0-d9aa-11de-a7ba-000d606f5dc6*).

Pojmenování složek

- viz návrh struktur SIP balíčku ([kapitola 5](#))
- názvy nesmí obsahovat mezery, diakritiku a dvojtečku, povinný oddělovač je podtržítka, případně spojovník (dle syntaxe identifikátorů URN:NBN a UUID)

Každá jednotka fondu musí mít svůj jednoznačný identifikátor, tím pádem pak každý SIP balíček a každý soubor v něm má vlastní jednoznačný identifikátor.

Pojmenování souborů

Každý soubor musí obsahovat předponu a příponu jasně identifikující, o který soubor se jedná:

- hlavní METS musí obsahovat předponu "mets" a příponu **.xml**
(např. *mets_nk-00027x.xml*)
- soubor info.xml musí obsahovat předponu "info" a příponu **.xml**
(např. *info_nk-00027x.xml*)
- vedlejší METS musí obsahovat předponu "amd_mets" a příponu **.xml**
(např. *amd_mets_nk-00027x.xml*)
- archivní kopie obrazu musí obsahovat předponu "mc" a příponu **.jp2**
(např. *mc_nk-00027x_0001.jp2*)
- uživatelská kopie obrazu musí obsahovat předponu "uc" a příponu **.jp2**
(např. *uc_nk-00027x_0001.jp2*)
- soubor ALTO musí obsahovat předponu "alto" a příponu **.xml**
(např. *alto_nk-00027x_0001.xml*)
- soubor OCR TXT musí obsahovat předponu "txt" a příponu **.txt**
(např. *txt_nk-00027x_0001.txt*)

- soubor MD5 musí obsahovat předponu "md5" a příponu **.md5**
(např. md5_nk-00027x.md5)
- soubor catalog_entry musí obsahovat předponu "cat_entry" a příponu **.xml**
(např. cat_entry_nk-00027x.xml)
- názvy jakýchkoliv souborů náležejících k jedné základní entitě (jednotce fondu) musí být založeny na jednom typu identifikátoru
- názvy musí být pouze malými písmeny, nesmí obsahovat mezery a diakritiku, povinný oddělovač je podtržítka, případně spojovník (dle syntaxe identifikátorů URN:NBN a UUID)

Složka jednoho balíčku SIP, který obsahuje jen jeden obrazový soubor k první stránce jednotky fondu, jehož URN:NBN je urn:nbn:cz:nk-00027x, pak musí vypadat následovně:

nk-00027x		
	info_nk-00027x.xml	
	[mastercopy]	mc_nk-00027x_0001.jp2
	[usercopy]	uc_nk-00027x_0001.jp2
	[alto]	alto_nk-00027x_0001.xml
	[txt]	txt_nk-00027x_0001.txt
	[amdsec]	amd_mets_nk-00027x_0001.xml
	mets_nk-00027x.xml	
	md5_nk-00027x.md5	
	[catalog_entry]	cat_entry_nk-00027x.xml

7 Metadata

- veškerá metadata budou „zabalena“ pomocí kontejnerového formátu METS
- vložení metadata do kontejneru METS musí být vždy formou <mdWrap>

7.1 Kořenový element hlavního METS záznamu

Kořenový element hlavního METS záznamu musí obsahovat linky na specifikace jednotlivých použitých metadata schémat (METS, MODS, Dublin Core, CopyrightMD).

Element	Atributy	Popis	Povinnost
<mets>		kořenový element METS záznamu	M
	LABEL	název jednotky fondu, např. „A–K“	M
	TYPE	hodnota vždy: - "Clipping" pro výstřížek - "Clipping index" pro soubor výstřížků - "Card index" pro soubor kartotéčních lístků	M

7.2 METS hlavička <metsHdr>

Dokumentuje vznik a úpravy METS záznamu.

Element	Atributy	Popis	Povinnost
<metsHdr>		hlavička METS záznamu	M
	LASTMODDATE	datum poslední úpravy záznamu, musí být ve tvaru ISO 8601 (na úroveň vteřin)	M
	CREATEDATE	datum vytvoření záznamu, ve tvaru ISO 8601 (na úroveň vteřin)	M
x<agent>		údaje o tvůrci METS	M
	ROLE	hodnota "CREATOR"	M
	TYPE	hodnota "ORGANIZATION"	M
xx<name>		jméno jednotlivce nebo organizace; tvůrce záznamu, buď dodavatel (firma XY) nebo v případě tvorby záznamu v knihovně bude využita sigla knihoven, tj. pro NK ČR hodnota "ABA001"	M
x<agent>		údaje o vlastníkovi METS	M
	ROLE	hodnota "ARCHIVIST"	M
	TYPE	hodnota "ORGANIZATION"	M
xx<name>		jméno organizace; vlastník záznamu, v případě tvorby záznamu v knihovně bude vždy využita sigla, tj. pro NK ČR hodnota "ABA001"	M

7.3 METS část <dmdSec> – Bibliografická metadata – MODS a Dublin Core

- MODS a DC budou vloženy v METS části dmdSec
- pole MODS lze plnit na základě konverze příslušných polí katalogizačního záznamu (pokud existuje)
- z MARC 21 resp. MARCXML do MODS lze využít a dle potřeb knihovny upravit oficiální mapování a konverzní šablonu ze stránek <http://www.loc.gov/standards/mods/mods-conversions.html>
- pro vytvoření DC z MODS formátu musí být použito (a dle potřeb knihovny upraveno) oficiální mapování Kongresové knihovny – viz <http://www.loc.gov/standards/mods/mods-conversions.html>
- u digitalizovaných dokumentů je bibliografický popis vytvářen primárně z pohledu popisu fyzické předlohy, nejde o popis elektronického dokumentu

Dílčí jednotka fondu

Základní intelektuální entitou pro popis je **dílčí jednotka fondu**, tj., v jednom METS záznamu, který bude obsahovat metadata a strukturu jedné jednotky fondu, budou MODS záznamy k této jednotce. Minimální struktura popisných metadat bude obsahovat úroveň UNITCOLLECTION, UNIT a PAGE.

Metadata budou popisovat entity³:

- **kolekce (UNITCOLLECTION)** – popis pro kolekci, tato úroveň popisu je povinná
- **složka (DIRECTORY)** – popis složky obsahující jednu nebo více jednotek fondu, tato úroveň popisu je nepovinná
- **jednotka fondu (UNIT)** – popis jedné jednotky fondu (1 jednotka fondu = 1 záznam), tato úroveň popisu je povinná
- **strana (PAGE)** – popis pro jednotlivé strany jednotky fondu. Tato úroveň popisu je povinná

Obecná pravidla pro bibliografická metadata

- jednotlivé MODS záznamy pro úroveň (kolekce, složka, jednotka fondu, strana) nejsou samopopisné, tj. neobsahují vždy údaje o vrchních entitách (složka neobsahuje informace o kolekci apod.)
- v případě, že se přebírají bibliografická metadata z katalogu, který neobsahuje samostatné záznamy pro všechny úrovně, popisy musí vzniknout manuálně. Např. pokud v katalogu existuje záznam pouze pro jednotku fondu, popis kolekce a stran vzniká až při digitalizaci
- pokud je v převáděných záznamech použita mezinárodní Interpunkce standardního bibliografického popisu (ISBD), měla by být v MODS zachována pouze pokud se vyskytuje uprostřed textové hodnoty jednoho elementu, interpunkce na začátku a na konci textové hodnoty elementu bude vypuštěna; např. pro ISBD „**Ithaca, NY : Cornell University Press, 1999.**“ by zápis v MODS vypadal takto:

```
<originInfo>
  <place>
    <placeTerm type="code" authority="marccountry">nyu</placeTerm>
    <placeTerm type="text">Ithaca, NY</placeTerm>
  </place>
  <agent>
    <namePart>Cornell University Press</namePart>
    <role>
      <roleTerm>publisher</roleTerm>
    </role>
  </agent>
  <dateIssued>1999</dateIssued>
</originInfo>
```

³ Toto pořadí nevyjadřuje logickou strukturu dokumentu, ta je popsána dále ve specifikaci.

- kromě elementů, kde to může být součástí jejich plnění (např. <nonSort>), není žádoucí ponechávat na začátku a na konci textových hodnot mezery (bílé znaky)
- pro každou entitu vznikne jeden MODS záznam s vlastním ID
- každý MODS záznam má vlastní <dmdSec> část
- každý MODS záznam bude uložen ve vlastní METS části <dmdSec> pomocí <mdWrap>
- **všechny top elementy MODS formátu jsou opakovatelné, kromě <recordInfo>**
- **všechny elementy Dublin Core jsou opakovatelné**
- každá část <dmdSec> musí mít ID a vnořený element <mdWrap> s atributy MDTYPE, MDTYPEVERSION, MIMETYPE

Element	Atributy	Popis	Povinnost
<dmdSec>		element obsahující bibliografická metadata ve formátu MODS nebo DC	M
	ID	identifikátor <dmdSec> části METS záznamu - pro <dmdSec> s popisem kolekce hodnota "MODSMD_UNITCOLLECTION_0001" a "DCMD_UNITCOLLECTION_0001" - pro <dmdSec> s popisem složky hodnota "MODSMD_DIRECTORY_0001" a "DCMD_DIRECTORY_0001" - pro <dmdSec> s popisem jednotky fondu hodnota "MODSMD_UNIT_0001" a "DCMD_UNIT_0001" - pro <dmdSec> s popisem strany hodnota "MODSMD_PAGE_XXXX" a "DCMD_PAGE_XXXX" (přičemž XXXX reprezentuje čtyřmístné číslo označující pořadí příslušné části v rámci balíčku)	M
<mdWrap>		element obsahující vložené záznamy MODS nebo DC	M
	MDTYPE	- hodnota "MODS" pro záznamy v MODS - hodnota "DC" pro záznam v Dublin Core	M
	MDTYPEVERSION	číslo verze MODS; hodnota pro záznamy v MODS: "3.8" (číslo verze DC se neuvádí)	M
	MIMETYPE	hodnota "text/xml"	M
<xmlData>		kontejnerový element, do kterého se vkládají záznamy <mods>	M

Pole MODS a Dublin Core pro jednotlivé úrovně dílčích jednotek fondu

Pokyny pro tvorbu identifikátorů ID:

ID u elementu <mods>: Identifikátory budou začínat prefixy: MODS_UNITCOLLECTION, MODS_DIRECTORY, MODS_UNIT a MODS_PAGE pro MODS, obdobně pro DC. Dále se přidá podtržítka a číslo, identifikující pořadí identifikátoru v rámci balíčku, zarovnané a doplněné o nuly na 4 místa. Čtyřmístná pořadová čísla u ID jsou uvedena proto, aby byla v celém dokumentu jednotná. ID tedy vypadá následovně:

- kolekce (vždy jedna)
 - MODS_UNITCOLLECTION_0001
 - DC_UNITCOLLECTION_0001
- složka (vždy jedna, pokud existuje)
 - MODS_DIRECTORY_0001
 - DC_DIRECTORY_0001
- jednotka fondu (vždy jedna)
 - MODS_UNIT_0001
 - DC_UNIT_0001
- strana (může být více)
 - MODS_PAGE_XXXX, kde XXXX je pořadové číslo strany, např. MODS_PAGE_0001 je první strana atd.

Legenda pro čtení specifikace

- Sloupec **Element MODS** obsahuje název elementu. Počet znaků „x“ před názvem elementu značí stupeň zanoření elementu v zápisu.
- Sloupec **Atributy** obsahuje název atributu, pokud se k danému elementu nějaký váže.
- Sloupec **Popis** obsahuje vysvětlení a příklad užití příslušného elementu/atributu. Kde je to možné, je uvedeno doporučené nebo předepsané plnění. Kde je to třeba, je uvedeno mapování ke konkrétním polím MARC. Ve sloupci jsou použity dva různé druhy uvozovek následovně: pokud uzavírají konkrétní hodnotu např. z kontrolovaného slovníku, tak jak se má objevit v xml dokumentu, jsou použity "anglické uvozovky nahoře"; pokud uzavírají pouze ilustrativní příklad, jsou použity „běžné české uvozovky“.
- Sloupec **Povinnost** určuje povinnost použití elementu/atributu. Povinnost platí jak pro elementy MODS, tak pro elementy Dublin Core. Pokud je rodičovský element např. doporučený a dceřiný element povinný, znamená to, že je dceřiný element povinný pouze tehdy, pokud je použit element rodičovský.
- Sloupec **Element DC** uvádí element Dublin Core, ke kterému je třeba mapovat příslušný element MODS.

Barevné kódování

- Buňky s elementy, které mají povinnost M nebo MA, jsou podbarveny. To platí, pokud je povinný i jejich rodičovský element. Bílé jsou buňky s volitelnými elementy, resp. s elementy, které jsou povinné pouze při použití volitelného rodičovského elementu.
- Top elementy a kořenový element <mods> jsou navíc vyznačeny **tučně**.
- Definice, které se vztahují k záznamům vytvořeným podle pravidel RDA, jsou v textu vyznačeny červeně. Pokud takové rozlišení není znázorněno, řídí se předpisem zápisy podle AACR2 a RDA shodně.

7.3.1 Pole MODS a DC pro kolekci

[Legenda pro čtení specifikace](#)

Element MODS	Atributy	Popis	Povinnost	Element DC
<mods>	ID	ID musí vyjadřovat název úrovně, tj. "MODS_UNITCOLLECTION_0001"	M	
	version	verze MODS – hodnota "3.8"	M	
x<titleInfo>		název kolekce - předpokládá se ruční plnění, lze použít i údaje z katalogizačního záznamu, pokud existuje	M	<dc:title> ⁴ nutno do jednoho pole spojit dceřiné elementy <titleInfo>
	type	hlavní název bez type – odpovídá poli 245 \$a; další možné hodnoty: - "abbreviated" – zkrácený název (210) - "alternative" – variantní názvové údaje (246) - "translated" – název v jiném jazyce (242) - "uniform" – unifikovaný název (130 či 240)	MA	
xx<nonSort>		část názvu, která má být vynechána při vyhledávání, za vynechanou částí názvu (členem, slovem) je nutné ponechat mezeru, aby byl celý název zobrazován korektně; mezeru nenahrazujte náhradními znaky; např.: <nonSort>The </nonSort> <title>Beatles</title> - pozor v případě členů, které k názvu přiléhají, v takovém případě se mezera nekládá: <nonSort>L' </nonSort> <title>Equipe</title> - v MARC 21 se mapuje na zleva vyloučené znaky z názvu v poli 245 \$a podle druhého indikátoru (pokud je hodnota druhého indikátoru 0, <nonSort> se nepoužije)	O	
xx<title>		název kolekce	M	
xx<subTitle>		podnázev kolekce	MA	
xx<partNumber>		číslo části, pokud je kolekce součástí většího celku (tento celek může být v digitální knihovně vyjádřen pomocí virtuální sbírky)	R	

⁴Pro spojení elementů do jednoho <dc:title> se použije interpunkce ISBD: <nonSort><title> : <subTitle>. <partNumber>, <partName>)

xx<partName>		název části (neuvádí se, pokud je duplicitní s hodnotou elementu <title> na úrovni složky nebo jednotky fondu)	R	
x<name>		údaje o odpovědnosti za kolekci - v MARC 21 odpovídá polím 1XX a 7XX	R	
	type	použít jednu z hodnot: - "personal" / pro osobu - "corporate" / pro společnost, instituci nebo organizaci - "conference" / pro konference, jednání a jiné pojmenované akce - "family" / rodina, rod	MA	
	usage	hodnota "primary" pro označení primární autority - v MARC 21 odpovídá polím 100/110/111	O	
xx<namePart>		údaje o křestním jménu a příjmení autora či názvu korporace; pokud je to možné, vyjádří se jak jméno, tak příjmení - v případě více křestních jmen se doporučuje uvést je společně ve stejném elementu <namePart type="given">, např. hodnota <i>Jan Amos</i> - pokud nelze rozlišit křestní jméno a příjmení, nepoužije se atribut type, ale jméno se zaznamená v podobě, v jaké je, do jednoho elementu <namePart>	MA	<dc:creator> nutno do jednoho pole spojit jméno i příjmení
	type	použít jednu z hodnot (pokud se nejedná o osobu, atribut type se nevyplňuje): - "date" (RA) / životopisná data autora - "family" (MA) / příjmení - "given" (MA) / křestní jméno - "termsOfAddress" (RA) / akademický titul či hodnost	MA	
xx<alternativeName>		kontejnerový element pro zachycení alternativního jména	O	
xxx<namePart>		alternativní jméno, např. pseudonym, přezdívka	M	
xx<nameIdentifier>		číslo národní autority	MA	<dc:creator>

xx<etal>		element indikující, že existuje více autorů než pouze ti, kteří byli uvedeni v <name> elementu (element je neopakovatelný jen v rámci jednoho <name>) - <etal> je nutné umístit do samostatného top elementu <name>, ve kterém se nesmí objevit subelementy <namePart>, <nameIdentifier> a <alternativeName> - <etal> je neopakovatelný element, který se do zápisu vkládá ručně. Např.: <mods:name> <etal>a kol.</etal> </mods:name>	O	
xx<role>		specifikace role osoby nebo organizace uvedené v elementu <name>	MA	
xxx<roleTerm>		popis role – nutno použít kontrolovaný slovník např. z MARC 21	M	
	type	použít hodnotu "code" – kód role z kontrolovaného slovníku rolí LOC	M	
	authority	údaje o kontrolovaném slovníku využitém k popisu role, k popisu výše uvedeného MARC seznamu nutno uvést authority="marcrelator"	M	
x<genre>		bližší údaje o typu dokumentu - hodnota "unit collection"	M	<dc:type>model:unitcollection</dc:type>
x<genre>		opakovaný element <genre> slouží pro zápis konkrétního žánru předlohy - v MARC 21 odpovídá hodnotám polí 336, 655 a 008 Tato hodnota se do DC nezapisuje pomocí prefixu "model"!	R	<dc:type>
x<originInfo>		informace o původu celé kolekce	R	
xx<dateCreated>		datum vytvoření kolekce (rok nebo rozsah let)	MA	<dc:date>
	point	hodnoty "start" resp. "end" pro rozmezí dat	MA	
	qualifier	možnost dalšího upřesnění; hodnoty: - "approximate" – data, kde nevíme přesný údaj - "inferred" – data odvozená z jiného zdroje - "questionable" – sporná data	R	
x<physicalDescription>		obsahuje údaje o fyzickém popisu kolekce	R	
xx<extent>		údaje o rozsahu kolekce; celkový počet jednotek fondu nebo složek v kolekci (plnění se předpokládá u ukončených sbírek)	RA	<dc:format>

xx<note>		poznámka o fyzickém stavu kolekce; pro každou poznámku je nutno vytvořit nový <note> element	RA	
x<note>		obecná poznámka ke kolekci - v MARC 21 odpovídá hodnotám v poli 245 \$c (statement of responsibility) a v polích 5XX (poznámky)	RA	<dc:description>
	type	upřesnění obsahu poznámky; doporučeno využít seznam používaných hodnot MODS <note> Types	O	
x<subject>		údaje o věcném třídění; lze přebírat z katalogizačního záznamu kolekce, pokud existuje	R	
	authority	hodnota "czenas", "eczenas", "mednas", "czmesh" nebo "Konspekt" - v MARC 21 odpovídá hodnotě v \$2 daného pole	R	
xx<topic>		libovolný výraz specifikující nebo charakterizující obsah kolekce - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (věcné téma) nebo obsah pole 650 či 072 \$x záznamu MARC 21	R	<dc:subject>
	valueURI	odkaz do databáze autorit; doporučeno zapisovat ve formátu „https://aleph.nkp.cz/dai/číslo_autority“ - Např.: <topic valueURI="https://aleph.nkp.cz/dai/ph161710">dějiny knihoven</topic>	R	
xx<geographic>		geografické věcné třídění - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (geografický termín) nebo obsah pole 651 záznamu MARC 21	R	<dc:subject>
	valueURI	odkaz do databáze autorit; doporučeno zapisovat ve formátu „https://aleph.nkp.cz/dai/číslo_autority“ - Např.: <geographic valueURI="https://aleph.nkp.cz/dai/kn20020322468">Klementinum (budova : Praha. Česko)</geographic>	R	
xx<temporal>		chronologické věcné třídění - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (chronologický údaj) nebo obsah pole 648 záznamu MARC 21	R	<dc:subject>
xx<name>		jméno použité jako věcné záhlaví - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (jméno osobní) nebo obsah pole 600 záznamu MARC 21	R	
xxx<namePart>		údaje o křestním jménu a příjmení autora či názvu korporace	M	<dc:subject>

xxx<nameIdentifier>		číslo národní autority	MA	<dc:subject>
x<identifier>		údaje o identifikátorech; obsahuje unikátní identifikátory (mezinárodní nebo lokální), které kolekce má – viz přehled typů atributů níže - uvádějí se i neplatné, resp. zrušené identifikátory – atribut invalid="yes"	M	<dc:identifier>
	type	povinnost jednotlivých identifikátorů je uvedena vždy u konkrétní hodnoty atributu <i>type</i> - "uuid" (M) – vygeneruje dodavatel - jiný interní identifikátor (MA) – type = "barcode", "oclc", "sysno", "permalink" apod.	M	
x<location>		údaje o uložení popisované kolekce, např. signatura, místo uložení apod.	MA	
xx<physicalLocation>		údaje o instituci, ve které je fyzicky uložena celá kolekce , nutno použít jednu z možností: - sigla knihovny – např. ABA001, nutno použít kontrolovaný slovník (odpovídá poli 910 \$a) - identifikační číslo osoby (IČO) – identifikátor uvedený v Administrativním registru ekonomických subjektů ARES - kód archivu – kód archivu uvedený v Národním archivním portálu Neopakovatelný element!	M	<dc:source>
	authority	možné hodnoty: - "siglaADR" – sigla knihovny - "ICO" – identifikační číslo osoby - "NARP" – kód archivu	O	
xx<shelfLocator>		signatura či lokační údaje kolekce	MA	<dc:source>
x<recordInfo>		údaje o metadatovém záznamu – jeho vzniku, změnách apod.	MA	
xx<descriptionStandard>		popis standardu, ve kterém je přebíraný katalogizační záznam Pro záznamy v AACR2: - v MARC 21 odpovídá pozici 18 návěští s hodnotou "a", tj. pro LDR/18 = "a" se uvede hodnota "aacr" Pro záznamy v RDA: - v MARC 21 odpovídá poli 040 \$e s hodnotou "rda"	MA	
xx<recordContentSource>		kód nebo jméno instituce, která záznam vytvořila nebo změnila	R	
	authority	hodnota "siglaADR"	R	

xx<recordCreationDate>		datum prvního vytvoření záznamu, alespoň na úroveň minut	M	
	encoding	záznam bude podle normy ISO 8601 alespoň na úroveň minut, hodnota atributu tedy "iso8601"	M	
xx<recordChangeDate>		datum změny záznamu	MA	
	encoding	záznam bude podle normy ISO 8601 alespoň na úroveň minut, hodnota atributu tedy "iso8601"	M	
xx<recordIdentifier>		identifikátor záznamu v katalogu, přebírá se z pole 001	R	
	source	hodnota se přebírá z katalogu – pole 003	R	
xx<recordOrigin>		údaje o vzniku záznamu - hodnoty: "machine generated" nebo "human prepared"	R	
xx<languageOfCataloging>		jazyk katalogového záznamu	R	
xxx<languageTerm>		prebírรก se z katalogu – pole 40 \$b	M	
	authority	hodnota "iso639-2b"	R	
	type	- "code" pro kódovaný údaj - "text" pro textový údaj	R	

7.3.2 Pole MODS a DC pro složku

[Legenda pro čtení specifikace](#)

Element MODS	Atributy	Popis	Povinnost	Element DC
<mods>	ID	ID musí vyjadřovat název úrovně, tj. "MODS_DIRECTORY_0001"	M	
	version	verze MODS – hodnota "3.8"	M	
x<titleInfo>		názvové informace; pokud složka nemá svůj konkrétní název, kopíruje se informace z vyšší úrovně - předpokládá se ruční plnění, lze použít i údaje z katalogizačního záznamu, pokud existuje	M	<dc:title> ⁵ nutno do jednoho pole spojit dceřiné elementy <titleInfo>
	type	hlavní název bez <i>type</i> – odpovídá poli 245 \$a ; další možné hodnoty: - "abbreviated" – zkrácený název (210) - "alternative" – variantní názvové údaje (246) - "translated" – název v jiném jazyce (242) - "uniform" – unifikovaný název (130 či 240)	MA	
xx<nonSort>		část názvu, která má být vynechána při vyhledávání, za vynechanou částí názvu (členem, slovem) je nutné ponechat mezeru, aby byl celý název zobrazován korektně; mezeru nenahrazujte náhradními znaky; např.: <nonSort>The </nonSort> <title>Beatles</title> - pozor v případě členů, které k názvu přiléhají, v takovém případě se mezera nekládá: <nonSort>L'</nonSort> <title>Equipe</title> - v MARC 21 se mapuje na zleva vyloučené znaky z názvu v poli 245 \$a podle druhého indikátoru (pokud je hodnota druhého indikátoru 0, <nonSort> se nepoužije)	O	
xx<title>		název složky	M	
xx<subTitle>		podnázev složky	MA	
xx<partNumber>		číslo složky nebo její pořadí	MA	
xx<partName>		název části složky	MA	

⁵Pro spojení elementů do jednoho <dc:title> se použije interpunkce ISBD: <nonSort><title> : <subTitle>. <partNumber>, <partName>)

x<name>		údaje o odpovědnosti za složku - v MARC 21 odpovídá polím 1XX a 7XX	R	
	type	použít jednu z hodnot: - "personal" / pro osobu - "corporate" / pro společnost, instituci nebo organizaci - "conference" / pro konference, jednání a jiné pojmenované akce - "family" / rodina, rod	MA	
	usage	hodnota "primary" pro označení primární autority - v MARC 21 odpovídá polím 100/110/111	O	
xx<namePart>		údaje o křestním jménu a příjmení autora či názvu korporace; pokud je to možné, vyjádří se jak jméno, tak příjmení - v případě více křestních jmen se doporučuje uvést je společně ve stejném elementu <namePart type="given">, např. hodnota <i>Jan Amos</i> - pokud nelze rozlišit křestní jméno a příjmení, nepoužije se atribut type, ale jméno se zaznamená v podobě, v jaké je, do jednoho elementu <namePart>	MA	<dc:creator> nutno do jednoho pole spojit jméno i příjmení
	type	použít jednu z hodnot (pokud se nejedná o osobu, atribut type se nevyplňuje): - "date" (RA) / životopisná data autora - "family" (MA) / příjmení - "given" (MA) / křestní jméno - "termsOfAddress" (RA) / akademický titul či hodnost	MA	
xx<alternativeName>		kontejnerový element pro zachycení alternativního jména	O	
xxx<namePart>		alternativní jméno, např. pseudonym, přezdívka	M	
xx<nameIdentifier>		číslo národní autority	MA	<dc:creator>

xx<etal>		element indikující, že existuje více autorů než pouze ti, kteří byli uvedeni v <name> elementu (element je neopakovatelný jen v rámci jednoho <name>) - <etal> je nutné umístit do samostatného top elementu <name>, ve kterém se nesmí objevit subelementy <namePart>, <nameIdentifier> a <alternativeName> - <etal> je neopakovatelný element, který se do zápisu vkládá ručně. Např.: <mods:name> <etal>a kol.</etal> </mods:name>	O	
xx<role>		specifikace role osoby nebo organizace uvedené v elementu <name>	MA	
xxx<roleTerm>		popis role – nutno použít kontrolovaný slovník např. z MARC 21	M	
	type	použít hodnotu "code" – kód role z kontrolovaného slovníku rolí LOC	M	
	authority	údaje o kontrolovaném slovníku využitém k popisu role, k popisu výše uvedeného MARC seznamu nutno uvést authority="marcrelator"	M	
x<genre>		bližší údaje o typu dokumentu - hodnota "directory"	M	<dc:type>model:collection</dc:type>
x<genre>		opakovaný element <genre> slouží pro zápis konkrétního žánru předlohy - v MARC 21 odpovídá hodnotám polí 336, 655 a 008 Tato hodnota se do DC nezapisuje pomocí prefixu "model"!	R	<dc:type>
x<originInfo>		informace o vzniku složky	R	
xx<dateCreated>		datum vytvoření složky (rok nebo rozsah let)	MA	<dc:date>
	point	hodnoty "start" resp. "end" pro rozmezí dat	MA	
	qualifier	možnost dalšího upřesnění; hodnoty: - "approximate" – data, kde nevíme přesný údaj - "inferred" – data odvozená z jiného zdroje - "questionable" – sporná data	R	
x<physicalDescription>		obsahuje údaje o fyzickém popisu složky	R	
xx<extent>		údaje o rozsahu složky; celkový počet jednotek fondu ve složce (plnění se předpokládá u ukončených složek)	RA	<dc:format>

xx<note>		poznámka o fyzickém stavu složky; pro každou poznámku je nutno vytvořit nový <note> element	RA	
x<note>		obecná poznámka ke složce - v MARC 21 odpovídá hodnotám v poli 245 \$c (statement of responsibility) a v polích 5XX (poznámky)	RA	<dc:description>
	type	upřesnění obsahu poznámky; doporučeno využít seznam používaných hodnot MODS <note> Types	O	
x<subject>		údaje o věcném třídění; lze přebírat z katalogizačního záznamu složky, pokud existuje	R	
	authority	hodnota "czenas", "eczenas", "mednas", "czmesh" nebo "Konspekt" - v MARC 21 odpovídá hodnotě v \$2 daného pole	R	
xx<topic>		libovolný výraz specifikující nebo charakterizující obsah kolekce - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (věcné téma) nebo obsah pole 650 či 072 \$x záznamu MARC 21	R	<dc:subject>
	valueURI	odkaz do databáze autorit; doporučeno zapisovat ve formátu „https://aleph.nkp.cz/dai/číslo_autority“ - Např.: <topic valueURI="https://aleph.nkp.cz/dai/ph161710">dějiny knihoven</topic>	R	
xx<geographic>		geografické věcné třídění - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (geografický termín) nebo obsah pole 651 záznamu MARC 21	R	<dc:subject>
	valueURI	odkaz do databáze autorit; doporučeno zapisovat ve formátu „https://aleph.nkp.cz/dai/číslo_autority“ - Např.: <geographic valueURI="https://aleph.nkp.cz/dai/kn20020322468">Klementinum (budova : Praha. Česko)</geographic>	R	
xx<temporal>		chronologické věcné třídění - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (chronologický údaj) nebo obsah pole 648 záznamu MARC 21	R	<dc:subject>
xx<name>		jméno použité jako věcné záhlaví - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (jméno osobní) nebo obsah pole 600 záznamu MARC 21	R	
xxx<namePart>		údaje o křestním jménu a příjmení autora či názvu korporace	M	<dc:subject>

xxx<nameIdentifier>		číslo národní autority	MA	<dc:subject>
x<identifier>		údaje o identifikátorech; obsahuje unikátní identifikátory (mezinárodní nebo lokální), které složka má – viz přehled typů atributů níže - uvádějí se i neplatné, resp. zrušené identifikátory – atribut invalid="yes"	M	<dc:identifier>
	type	povinnost jednotlivých identifikátorů je uvedena vždy u konkrétní hodnoty atributu <i>type</i> - "uuid" (M) – vygeneruje dodavatel - jiný interní identifikátor (MA) – type = "barcode", "oclc", "sysno", "permalink", "accession" (přírůstkové číslo) apod.	M	
x<location>		údaje o uložení popisované složky, např. signatura, místo uložení apod.	MA	
xx<physicalLocation>		údaje o instituci, ve které je fyzicky uložena popisovaná složka ; nutno použít jednu z možností: - sigla knihovny – např. ABA001, nutno použít kontrolovaný slovník (odpovídá poli 910 \$a) - identifikační číslo osoby (IČO) – identifikátor uvedený v Administrativním registru ekonomických subjektů ARES - kód archivu – kód archivu uvedený v Národním archivním portálu Neopakovatelný element!	M	<dc:source>
	authority	možné hodnoty: - "siglaADR" – sigla knihovny - "ICO" – identifikační číslo osoby - "NARP" – kód archivu	O	
xx<shelfLocator>		signatura či lokační údaje složky	MA	<dc:source>
x<recordInfo>		údaje o metadatovém záznamu – jeho vzniku, změnách apod.	MA	
xx<descriptionStandard>		popis standardu, ve kterém je přebíraný katalogizační záznam Pro záznamy v AACR2: - v MARC 21 odpovídá pozici 18 návěští s hodnotou "a", tj. pro LDR/18 = "a" se uvede hodnota "aacr" Pro záznamy v RDA: - v MARC 21 odpovídá poli 040 \$e s hodnotou "rda"	MA	
xx<recordContentSource>		kód nebo jméno instituce, která záznam vytvořila nebo změnila	R	

	authority	hodnota "siglaADR"	R	
xx<recordCreationDate>		datum prvního vytvoření záznamu, alespoň na úroveň minut	M	
	encoding	záznam bude podle normy ISO 8601 alespoň na úroveň minut, hodnota atributu tedy "iso8601"	M	
xx<recordChangeDate>		datum změny záznamu	MA	
	encoding	záznam bude podle normy ISO 8601 alespoň na úroveň minut, hodnota atributu tedy "iso8601"	M	
xx<recordIdentifier>		identifikátor záznamu v katalogu, přebírá se z pole 001	R	
	source	hodnota se přebírá z katalogu – pole 003	R	
xx<recordOrigin>		údaje o vzniku záznamu - hodnoty: "machine generated" nebo "human prepared"	R	
xx<languageOfCataloging>		jazyk katalogového záznamu	R	
xxx<languageTerm>		prebírání se z katalogu – pole 40 \$b	M	
	authority	hodnota "iso639-2b"	R	
	type	- "code" pro kódovaný údaj - "text" pro textový údaj	R	

7.3.3 Pole MODS a DC pro jednotku fondu

[Legenda pro čtení specifikace](#)

Element MODS	Atributy	Popis	Povinnost	Element DC
<mods>	ID	ID musí vyjadřovat název úrovně, tj. "MODS_UNIT_0001"	M	
	version	verze MODS – hodnota "3.8"	M	
x<titleInfo>		názvové informace; pokud jednotka nemá svůj konkrétní název, kopíruje se informace z vyšší úrovně - předpokládá se ruční plnění, lze použít i údaje z katalogizačního záznamu, pokud existuje	M	<dc:title> ⁶ nutno do jednoho pole spojit dceřiné elementy <titleInfo>
	type	hlavní název bez <i>type</i> – odpovídá poli 245 \$a ; další možné hodnoty: - "abbreviated" – zkrácený název (210) - "alternative" – variantní názvové údaje (246) - "translated" – název v jiném jazyce (242) - "uniform" – unifikovaný název (130 či 240)	MA	
xx<nonSort>		část názvu, která má být vynechána při vyhledávání, za vynechanou částí názvu (členem, slovem) je nutné ponechat mezeru, aby byl celý název zobrazován korektně; mezeru nenahrazujte náhradními znaky; např.: <nonSort>The </nonSort> <title>Beatles</title> - pozor v případě členů, které k názvu přiléhají, v takovém případě se mezera nekládá: <nonSort>L'</nonSort> <title>Equipe</title> - v MARC 21 se mapuje na zleva vyloučené znaky z názvu v poli 245 \$a podle druhého indikátoru (pokud je hodnota druhého indikátoru 0, <nonSort> se nepoužije)	O	
xx<title>		vlastní název jednotky fondu (název výstřižku, soboru výstřižků nebo souboru kartotéčních lístků)	M	
xx<subTitle>		podnázev jednotky	O	
xx<partNumber>		číslo jednotky nebo její pořadí	RA	

⁶Pro spojení elementů do jednoho <dc:title> se použije interpunkce ISBD: <nonSort><title> : <subTitle>. <partNumber>, <partName>)

xx<partName>		název části jednotky	RA	
x<name>		údaje o odpovědnosti za jednotku – uveďte se zejména u jednotlivých výstřižků, pokud je autor zjištělný - v MARC 21 odpovídá polím 1XX a 7XX	R	
	type	použít jednu z hodnot: - "personal" / pro osobu - "corporate" / pro společnost, instituci nebo organizaci - "conference" / pro konference, jednání a jiné pojmenované akce - "family" / rodina, rod	MA	
	usage	hodnota "primary" pro označení primární autority - v MARC 21 odpovídá polím 100/110/111	O	
xx<namePart>		údaje o křestním jménu a příjmení autora či názvu korporace; pokud je to možné, vyjádří se jak jméno, tak příjmení - v případě více křestních jmen se doporučuje uvést je společně ve stejném elementu <namePart type="given">, např. hodnota <i>Jan Amos</i> - pokud nelze rozlišit křestní jméno a příjmení, nepoužije se atribut type, ale jméno se zaznamená v podobě, v jaké je, do jednoho elementu <namePart>	MA	<dc:creator> nutno do jednoho pole spojit jméno i příjmení
	type	použít jednu z hodnot (pokud se nejedná o osobu, atribut type se nevyplňuje): - "date" (RA) / životopisná data autora - "family" (MA) / příjmení - "given" (MA) / křestní jméno - "termsOfAddress" (RA) / akademický titul či hodnost	MA	
xx<alternativeName>		kontejnerový element pro zachycení alternativního jména	O	
xxx<namePart>		alternativní jméno, např. pseudonym, přezdívka	M	
xx<nameIdentifier>		číslo národní autority	MA	<dc:creator>

xx<etal>		element indikující, že existuje více autorů než pouze ti, kteří byli uvedeni v <name> elementu (element je neopakovatelný jen v rámci jednoho <name>) - <etal> je nutné umístit do samostatného top elementu <name>, ve kterém se nesmí objevit subelementy <namePart>, <nameIdentifier> a <alternativeName> - <etal> je neopakovatelný element, který se do zápisu vkládá ručně. Např.: <mods:name> <etal>a kol.</etal> </mods:name>	O	
xx<role>		specifikace role osoby nebo organizace uvedené v elementu <name>	MA	
xxx<roleTerm>		popis role – nutno použít kontrolovaný slovník např. z MARC 21	M	
	type	použít hodnotu "code" – kód role z kontrolovaného slovníku rolí LOC	M	
	authority	údaje o kontrolovaném slovníku využitém k popisu role, k popisu výše uvedeného MARC seznamu nutno uvést authority="marcrelator"	M	
xx<affiliation>		element umožňuje vepsat název instituce, se kterou je autor popsán v elementu <name> spojen - např.: „Slezská univerzita v Opavě“, „Ústav pro studium totalitních režimů“, „Katedra politologie při Filosofické fakultě University Palackého“ apod.	O	
x<genre>		blíže údaje o typu dílčí jednotky; hodnoty: - "clipping" pro výstřižek - "clippingIndex" pro soubor výstřižků - "cardIndex" pro soubor kartotéčních lístků	M	<dc:type> model:unit </dc:type>
	type	blíže určení typu převažujících vnitřních částí v Pravidlech pro popis periodik (v8.6)	O	
x<genre>		opakovaný element <genre> slouží pro zápis konkrétního žánru předlohy - v MARC 21 odpovídá hodnotám polí 336, 655 a 008 Tato hodnota se do DC nezapisuje pomocí prefixu "model"!	R	<dc:type>
x<language>		údaje o jazyce dílčí jednotky, nelze plnit u obrazu - v případě vícenásobného výskytu nutno element <language> opakovat	MA	<dc:language>

xx<languageTerm>		přesné určení jazyka – kódem - nutno použít kontrolovaný slovník ISO 639-2	M	
	type	- hodnota "code"	M	
	authority	- hodnota "iso639-2b"	M	
x<physicalDescription>		obsahuje údaje o fyzickém popisu dílčí jednotky	M	
xx<form>		údaje o fyzické podobě dílčí jednotky - pro tištěné předlohy hodnota "print" - v MARC 21 odpovídá hodnotám pozice 23 a 29 v poli 008	R	<dc:format>
	authority	hodnota "marcform", "marccategory", "marcsmd" nebo "gmd"	R	
xx<extent>		údaje o rozsahu jednotky; např.: - výstřížek – „4 části článku“ - soubor výstřížků – „15 článků (20 vystřižených částí)“ - soubor kartotéčních lístků – „32 kartotéčních lístků“ - v MARC 21 odpovídá poli 300 \$a a \$c – pokud jsou vyplněna obě pole, bude se element opakovat	M	<dc:format>
xx<note>		poznámka o fyzickém stavu jednotky; pro každou poznámku je nutno vytvořit nový <note> element	RA	
x<note>		obecná poznámka k dílčí jednotce - v MARC 21 odpovídá hodnotám v poli 245 \$c (statement of responsibility) a v polích 5XX (poznámky)	RA	<dc:description>
	type	upřesnění obsahu poznámky; doporučeno využít seznam používaných hodnot MODS <note> Types	O	
x<subject>		údaje o věcném třídění; lze přebírat z katalogizačního záznamu dílčí jednotky, pokud existuje	R	
	authority	hodnota "czenas", "eczenas", "mednas", "czmesh" nebo "Konspekt" - v MARC 21 odpovídá hodnotě v \$2 daného pole	R	
xx<topic>		libovolný výraz specifikující nebo charakterizující obsah dílčí jednotky - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (věcné téma) nebo obsah pole 650 či 072 \$x záznamu MARC 21	R	<dc:subject>

	valueURI	odkaz do databáze autorit; doporučeno zapisovat ve formátu „https://aleph.nkp.cz/dai/číslo_autority“ - Např.: <topic valueURI="https://aleph.nkp.cz/dai/ph161710">dějiny knihoven</topic>	R	
xx<geographic>		geografické věcné třídění - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (geografický termín) nebo obsah pole 651 záznamu MARC 21	R	<dc:subject>
	valueURI	odkaz do databáze autorit; doporučeno zapisovat ve formátu „https://aleph.nkp.cz/dai/číslo_autority“ - Např.: <geographic valueURI="https://aleph.nkp.cz/dai/kn20020322468">Klementinum (budova : Praha. Česko)</geographic>	R	
xx<temporal>		chronologické věcné třídění; možnost vyjádřit období, kterého se dílí jednotka týká - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (chronologický údaj) nebo obsah pole 648 záznamu MARC 21	R	<dc:subject>
xx<name>		jméno použité jako věcné záhlaví - lze použít kontrolovaný slovník – např. z báze autorit AUT NK ČR (jméno osobní) nebo obsah pole 600 záznamu MARC 21	R	
xxx<namePart>		údaje o křestním jménu a příjmení autora či názvu korporace	M	<dc:subject>
xxx<nameIdentifier>		číslo národní autority	MA	<dc:subject>
x<relatedItem>		informace o zdrojovém dokumentu, který se vztahuje k popisované jednotce – jsou uvedena minimální doporučená pole pro plnění - element <relatedItem> může obsahovat jakýkoliv jiný element MODS – jejich použití se řídí pravidly popsány pro tyto elementy	MA	
	type	hodnota "host" pro informace o zdrojovém dokumentu (další možné hodnoty jsou uvedené v MODS Specific Attribute Information)	MA	
xx<titleInfo>		názvové informace zdrojového dokumentu	MA	
xxx<title>		název zdrojového dokumentu	M	
xxx<subTitle>		podnázev zdrojového dokumentu	R	
xx<originInfo>		informace o původu zdrojového dokumentu - v MARC 21 odpovídá poli 260/264	MA	

	eventType	atribut se použije POUZE pro RDA: hodnoty dle druhého indikátoru pole 264: - 264_0 "production" (MA) (údaje o vytvoření zdroje v nezveřejněné podobě) - 264_1 "publication" (MA) (údaje o nakladateli zdroje) - 264_2 "distribution" (R) (údaje o distribuci zdroje) - 264_3 "manufacture" (R) (údaje o tisku či výrobě zdroje ve zveřejněné podobě) - 264_4 "copyright" (R) (údaje o ochraně podle autorského práva (copyright)) - element <originInfo> je opakovatelný; alespoň v jednom případě musí být vyplněna hodnota eventType="production" nebo eventType="publication"		
xxx<place>		údaje o místě spojeném s vydáním, výrobou nebo původem zdrojového dokumentu	RA	
xxxx<placeTerm>		konkrétní určení místa vydání, např. Brno, resp. "xr" pro ČR - odpovídá hodnotám z katalogizačního záznamu, pole 260 \$a/264 \$a, resp. pole 008/15–17 - pro opakované vyjádření téhož místa (kódem i textem) se použije opakovaný element <placeTerm>, pro různá místa v jednom poli 260/264 se zdvojí element <place> (opakované \$a)	M	<dc:publisher>
	type	- "code" pro údaj z pole 008 - "text" pro údaj z pole 260/264	M	
	authority	hodnota "marccountry" jen u údaje z pole 008	MA	
xxx<agent>		informace o entitě, která dokument vydala, vytiskla nebo jinak vyprodukovala	R	
xxxx<namePart>		jméno entity, která dokument vydala, vytiskla nebo jinak vyprodukovala - v MARC 21 odpovídá poli 260 \$b/264 \$b, pro záznam tiskaře je možné přebírat údaje z pole 260 \$f	R	
xxxx<role>		specifikace role organizace nebo osoby uvedené v elementu <agent>	MA	
xxxxx<roleTerm>		popis role; hodnoty: - "producer" pro údaje z pole 264_0 - "publisher" pro údaje z pole 260 \$b/264_1 - "distributor" pro údaje z pole 264_2 - "manufacturer" pro údaje z pole 260 \$f/264_3 !!! Pro výskyt 264_4 se popis role nepoužije	M	

xxx<dateIssued>		datum vydání zdrojového dokumentu; nutno zaznamenat rok(y), v nichž zdrojový dokument vycházel - v MARC 21 odpovídá poli 260 \$c/264_1 \$c a polím 008/07–10 a 008/11–14 !!! Pouze pro RDA: Pro ostatní výskyty v poli 264 navíc využít element <dateOther> s odpovídajícím atributem type či element <copyrightDate> - v případě ručního plnění pokyny v Pravidlech pro popis periodik (v8.6)	M	
	encoding	hodnota "marc" jen u údaje z pole 008	R	
	point	hodnoty "start", resp. "end" jen u údaje z pole 008, pro rozmezí dat	MA	
	qualifier	možnost dalšího upřesnění, hodnota - "approximate" – data, kde nevíme přesný údaj - "inferred" – data odvozená z jiného zdroje - "questionable" – sporná data	R	
xx<note>		poznámka pro zápis odkazu na digitalizovanou verzi zdrojového dokumentu uloženou v digitální knihovně Kramerius - předepsaná hodnota "Kramerius-digitalizovaná verze periodika"	R	
	type	odkaz do digitální knihovny Kramerius - předepsaná hodnota "kramerius-uuid"	M	
	xlink:href	přímý odkaz obsahující identifikátor UUID	M	
xx<note>		obecná poznámka k dokumentu jako celku - v MARC 21 odpovídá hodnotám v polích 245 \$c a 5XX - pro každou poznámku musí být použit samostatný element <note>	R	
	type	upřesnění obsahu poznámky; doporučeno využít seznam hodnot MODS <note> Types	R	
xx<identifier>		údaje o identifikátorech zdrojového dokumentu - uvádějí se i neplatné, resp. zrušené identifikátory – atribut invalid="yes"	MA	

	type	povinnost jednotlivých identifikátorů je uvedena vždy u konkrétní hodnoty atributu <i>type</i> - "ccnb" (MA) – čČNB – pole 015 \$a, \$z záznamu zdrojového dokumentu - "isbn" (MA) – pole 020 \$a, \$z záznamu zdrojového dokumentu - "issn" (MA) – pole 022 \$a, \$z záznamu zdrojového dokumentu	MA	
xx<part>		údaje o ročníku a čísle zdrojového periodika - týká se pouze periodik, pro zápis vícesvazkové monografie se využijí elementy <partNumber> a <partName>	MA	
xxx<detail>		údaje o číslování a typu části periodika - element se opakuje pro zachycení každého ročníku a čísla samostatně	M	
	type	hodnota "volume" pro ročník a "issue" pro číslo	M	
xxxx<number>		- <detail type="volume"> – uveďte se číslo ročníku - <detail type="issue"> – uveďte se číslo výtisku (čísla)	M	
x<identifier>		údaje o identifikátorech; obsahuje unikátní identifikátory (mezinárodní nebo lokální), které dílčí jednotka má – viz přehled typů atributů níže - uvádějí se i neplatné, resp. zrušené identifikátory – atribut invalid="yes"	M	<dc:identifier>
	type	povinnost jednotlivých identifikátorů je uvedena vždy u konkrétní hodnoty atributu <i>type</i> - "uuid" (M) – vygeneruje dodavatel - "urnnbn" (M) – vygeneruje dodavatel - jiný interní identifikátor (MA) – type = "barcode", "oclc", "sysno", "permalink", "accession" (přírůstkové číslo) apod.	M	
x<location>		údaje o uložení popisované dílčí jednotky, např. signatura, místo uložení apod.	MA	
xx<physicalLocation>		údaje o instituci, ve které je fyzicky uložena popisovaná dílčí jednotka ; nutno použít jednu z možností: - sigla knihovny – např. ABA001, nutno použít kontrolovaný slovník (odpovídá poli 910 \$a) - identifikační číslo osoby (IČO) – identifikátor uvedený v Administrativním registru ekonomických subjektů ARES - kód archivu – kód archivu uvedený v Národním archivním portálu Neopakovatelný element!	M	<dc:source>

	authority	možné hodnoty: - "siglaADR" – sigla knihovny - "ICO" – identifikační číslo osoby - "NARP" – kód archivu	O	
xx<shelfLocator>		signatura či lokační údaje dílčí jednotky	MA	<dc:source>
x<recordInfo>		údaje o metadatovém záznamu – jeho vzniku, změnách apod.	MA	
xx<descriptionStandard>		popis standardu, ve kterém je přebíraný katalogizační záznam Pro záznamy v AACR2: - v MARC 21 odpovídá pozici 18 návěští s hodnotou "a", tj. pro LDR/18 = "a" se uvede hodnota "aacr" Pro záznamy v RDA: - v MARC 21 odpovídá poli 040 \$e s hodnotou "rda"	MA	
xx<recordContentSource>		kód nebo jméno instituce, která záznam vytvořila nebo změnila	R	
	authority	hodnota "siglaADR"	R	
xx<recordCreationDate>		datum prvního vytvoření záznamu, alespoň na úroveň minut	M	
	encoding	záznam bude podle normy ISO 8601 alespoň na úroveň minut, hodnota atributu tedy "iso8601"	M	
xx<recordChangeDate>		datum změny záznamu	MA	
	encoding	záznam bude podle normy ISO 8601 alespoň na úroveň minut, hodnota atributu tedy "iso8601"	M	
xx<recordIdentifier>		identifikátor záznamu v katalogu, přebírá se z pole 001	R	
	source	hodnota se přebírá z katalogu – pole 003	R	
xx<recordOrigin>		údaje o vzniku záznamu - hodnoty: "machine generated" nebo "human prepared"	R	
xx<languageOfCataloging>		jazyk katalogového záznamu	R	
xxx<languageTerm>		prebírá se z katalogu – pole 40 \$b	M	
	authority	hodnota "iso639-2b"	R	
	type	- "code" pro kódovaný údaj - "text" pro textový údaj	R	

7.3.4 Pole MODS a DC pro jednotlivou stranu

Vrstva popisu, určená pro zápis jednotlivých stran. **Tato úroveň je povinná**; při vyplňování je třeba respektovat povinnosti jednotlivých elementů. Vrstva pro stranu nemusí být reflektována ve strukturálních mapách samostatnými <div> v logické mapě, jelikož se promítá již do fyzické mapy.

[Legenda pro čtení specifikace](#)

Element MODS	Atributy	Popis	Povinnost	Element DC
<mods>	ID	ID musí vyjadřovat název úrovně, tj. např. "MODS_PAGE_XXXX", kde XXXX je pořadové číslo stránky, např. "MODS_PAGE_0001" bude první stránka atd.	M	
	version	verze MODS – hodnota "3.8"	M	
x<titleInfo>		názvová informace pro jednotlivou stranu	RA	<dc:title> ⁷ nutno do jednoho pole spojit dceřiné elementy <titleInfo>
	type	hlavní název bez type; další možné hodnoty: - "abbreviated" – zkrácený název - "alternative" – variantní názvové údaje - "translated" – název v jiném jazyce - "uniform" – unifikovaný název	MA	
xx<nonSort>		část názvu, která má být vynechána při vyhledávání, za vynechanou částí názvu (členem, slovem) je nutné ponechat mezeru, aby byl celý název zobrazován korektně; mezeru nenahrazujte náhradními znaky; např.: <nonSort>The </nonSort> <title>Vogue</title> - pozor v případě členů, které k názvu přiléhají, v takovém případě se mezera nekládá: <nonSort>L'</nonSort> <title>Equipe</title>	O	
xx<title>		nadpis či název uvedený na dané straně; pokud strana název neobsahuje, element se nepoužije	RA	
xx<subTitle>		podnázev strany, pokud existuje	RA	
x<identifier>		údaje o identifikátoru	M	<dc:identifier>
	type	hodnota "uuid"	M	

⁷Pro spojení elementů do jednoho <dc:title> se použije interpunkce ISBD: <nonSort><title> : <subTitle>. <partNumber>, <partName>

x<part>		údaje o popisované straně - element <part>, který obsahuje subelement <detail type="pageNumber"> se použije pro zapsání čísla strany, jak je vytištěné (nebo zpracovatelem zapsané) na fyzické předloze (číslování v rámci zdrojového dokumentu); nedopočítává se	R	
xx<detail>		detail pro číslo strany	MA	
	type	hodnota "pageNumber"	M	
xxx<number>		číslo strany vytištěné v na fyzické předloze	M	
x<part>		údaje o straně v reprezentaci - element <part>, který obsahuje subelement <detail type="pageIndex"> se použije pro zapsání pořadí strany v reprezentaci, resp. pořadí skenů	MA	
xx<detail>		detail pro pořadí strany v reprezentaci	M	
	type	hodnota "pageIndex"	M	
xxx<number>		číslo označující pořadí strany v reprezentaci	M	
x<typeOfResource>		popis charakteristiky typu nebo obsahu stránky; možné hodnoty: - "text" - "still image" - "notated music" - "cartographic"	O	
x<physicalDescription>		slouží k popisu fyzického stavu strany	O	
xx<note>		poznámka k fyzickému stavu strany; pro každou poznámku je potřeba nový <note> element	O	<dc:description>

7.4 METS část <amdSec> – Technická a administrativní metadata – formáty MIX a PREMIS

Pro všechna digitalizovaná data se bude využívat formát PREMIS (jeho části object, event a agent), pro obrazová data dále i formát MIX

- viz kapitola „7.4 METS část <amdSec> – Technická a administrativní metadata – formáty MIX a PREMIS“ v [Definici metadatových formátů pro digitalizaci periodik \(v2.1\)](#).

7.5 METS část <fileSec>

Sekce s odkazy na soubory – hlavní část s linky na všechny digitální objekty a linky na administrativní metadata.

- viz kapitola „7.5 METS část <fileSec>“ v [Definici metadatových formátů pro digitalizaci periodik \(v2.1\)](#).

7.6 METS část <structMap> – Strukturální metadata

7.6.1 <structMap> hlavního záznamu METS

Strukturální mapy v METS záznamu existují dvojího typu, fyzická a logická; fyzická zaznamenává hierarchické informace o dokumentu, včetně vazeb na fyzické soubory, ze kterých se skládají jednotlivé úrovně dokumentu. Logická mapa zaznamenává hierarchickou strukturu dokumentu bez vazeb na fyzické soubory.

- 1 logická strukturální mapa v hlavním METS záznamu popisuje 1 jednotku fondu a musí popisovat strukturu až na úroveň stran
- vazby mezi konkrétní kolekcí a jednotkou fondu (nejmenší hierarchickou jednotkou popisu) jsou popsány v METS sekci <structLink>
- strukturální mapa logická i fyzická včetně linků na ALTO XML bude v hlavním záznamu mets.xml

Vyjádření fyzické strukturální mapy

Bude mít následující atributy <structMap LABEL="Physical_Structure" TYPE="PHYSICAL">

- fyzická strukturální mapa obsahuje rodičovský <div>, který obsahuje tyto atributy:
 - LABEL – může obsahovat název kolekce
 - TYPE – např. "Unit"
 - ID – identifikátor <div>
 - DMDID – identifikátor části popisných metadat náležející k jednotce fondu
 - ADMID – identifikátor amdSec, ve kterém jsou obsažena (nepovinná!) autorskoprávní metadata
- jednotlivé stránky jsou zanořeny do rodičovského elementu <div> jako dceřiné <div> elementy, přičemž je nutné do fyzické mapy zahrnout všechny strany dokumentu, tj. všech popisovaných úrovní

- <div> pro soubory stránky bude mít tyto atributy:
 - TYPE – typ stránky viz [Pravidla pro popis periodik \(v8.6\)](#), respektive seznam hodnot možných pro element <genre> (viz kap. 7.3.3)
 - ID – identifikátor <div> (např. DIV_PAGE_0000)
 - ORDERLABEL – pořadové číslo stránky, jak je na ní vytištěno nebo zapsáno (v MODS je na úrovni jednotlivé strany provázáno na element <part type="pageNumber">)
 - ORDER – pořadí stránky v jednotce fondu (v MODS je na úrovni jednotlivé strany provázáno na element <part type="pageIndex">)
- <div> pro soubory stránky vždy obsahují link <fptr> na soubor obrazu archivní kopie, uživatelské kopie, na ALTO XML, na OCR.TXT a na amd_mets.xml
- link na soubor má v elementu <fptr> atribut FILEID, který obsahuje ID souboru

Vyjádření logické strukturální mapy

1. Vyjádření logické struktury pro jednotky fondu s vazbami na strany

Bude mít následující atributy <structMap LABEL="Logical_Structure" TYPE="LOGICAL">

- logická struktura na úroveň jednotky fondu se popisuje pomocí do sebe zanořených elementů <div>
- výčet stránek k jednotlivým oddílům je obsažen v elementu [<structLink>](#)
- pokud se jedná o jednoduchý celistvý text na jedné straně, tak je popsán jen jedním <div> elementem s atributem TYPE="UNIT"

2. Vyjádření logické struktury bez popisu složek

Bude mít následující atributy <structMap LABEL="Logical_Structure" TYPE="LOGICAL">

- logická struktura na úroveň jednotky fondu se popisuje pomocí zanořených elementů <div>
- <div> musí obsahovat identifikátor na příslušný blok metadat, např. odkaz na úroveň složky DMDID="MODSMD_DIRECTORY_0001"
- výčet stránek k číslu a příloze je obsažen v elementu [<structLink>](#)

UPOZORNĚNÍ – <div> pro úroveň PAGE je nepovinný a nemusí být součástí hlavního mets, jelikož jednotlivé strany jsou popsány pomocí fyzické mapy a jejich začlenění v logických mapách je nadbytečné.

Úroveň PAGE je vždy nejnižší úrovní v logickém členění, spadá tedy o úroveň níže než např. složka.

<div> type	Atribut	Popis	Povinnost
UNITCOLLECTION		<div> obsahuje údaje o kolekci	M
	LABEL	název celé kolekce	
	TYPE	hodnota "UNITCOLLECTION"	
	ID	identifikátor <div>, hodnota např. „UNITCOLLECTION_0001“	
	DMDID	identifikátor DMD popisné části MODS kolekce	
DIRECTORY		<div> obsahuje údaje o složce	O
	LABEL	název složky včetně datace, pokud je možné ji určit	
	TYPE	hodnota "DIRECTORY"	
	ID	identifikátor <div>, např. hodnota „DIRECTORY_0001“	
	DMDID	identifikátor DMD popisné části MODS složky	
UNIT		<div> obsahuje údaje o jednotce fondu	M
	LABEL	název kolekce	
	TYPE	hodnota "UNIT" může obsahovat další vnořený <div> různých typů popisující různé části jednotky fondu: - TITLE - SUBTITLE - AUTHOR - TRANSLATOR - NORMAL_TEXT – běžný text bez dalšího upřesnění - PICTURE - NOTE	
	ID	identifikátor <div> elementu, např. „UNIT_0001“	
	DMDID	identifikátor DMD popisné části MODS jednotky fondu	
PAGE		<div> obsahující údaje o jedné samostatné straně	M
	LABEL	název kolekce	
	TYPE	hodnota "PAGE"	
	ID	identifikátor <div>, např. hodnota „PAGE_0001“	
	DMDID	identifikátor popisných metadat	
	ORDER	pořadí strany	

7.6.2 <structMap> vedlejšího záznamu METS (amd_mets.xml)

Bude obsahovat pouze fyzickou strukturální mapu (TYPE="PHYSICAL")

- ta bude obsahovat pouze jeden <div> element s atributem TYPE="UNIT"
- do <div> budou vnořeny odkazy na jednotlivé reprezentace stránky jednotky fondu (MC, ALTO XML a OCR.TXT) pomocí elementu <fptr> s atributem FILEID

7.7 METS část <structLink> – Výčet stran

Element <structLink> obsahuje výčet stran jednotlivých úrovní kolekce na základě přidání vazeb mezi logickou a fyzickou strukturální mapou

Element <structLink> obsahuje subelement <smLink>, který obsahuje atributy "xlink:from" a "xlink:to":

- "xlink:from" obsahuje ID divu z logické strukturální mapy
- "xlink:to" obsahuje ID divu stránky z fyzické strukturální mapy

7.7.1 Výčet stran bez popisu složek

Vztahuje se ke kapitole [Vyjádření logické strukturální mapy](#) – část 2.

Element <structLink> obsahuje:

- výčet stran jednotky fondu (ID divu z logické strukturální mapy pro úroveň jednotky fondu)

7.8 OCR (ALTO XML a TXT OCR)

Bude použita verze formátu ALTO XML aktuální v době vydání tohoto dokumentu, dostupná na stránkách <https://standardy.ndk.cz/ndk/standardy-digitalizace/>.

8 Autorskoprávní metadata

Autorskoprávní metadata jsou kompletně nepovinná.

- viz kapitola „8 Autorskoprávní metadata“, v [Definici metadatových formátů pro digitalizaci periodik \(v2.1\)](#).

Historie verzí

Jméno	Datum	Verze	Provedené změny
Veronika Ježková Pavčina Kočíšová Kateřina Šírová- Vojířová	9.12.2025	draft 0.1	- první znění